

MADRID 1934

A propòsit del "mal menor"

1.26/800
Maurice Bedel, en el seu divertit "Molinoif, Indre-et-Loire", traça una graciosa caricatura de la societat monàrquica francesa contemporània, en lluita heroica contra la política de "ralliement". La prosa detonant de Daudet inflama els cervells de velles marqueses i antiquats cavallers que, reclusos en llurs cases pairals, portant una vida marcida, s'alimenten espiritualment de les proclames explosives de "L'Action Française", i barregen en les seves converses, amb una gran irritació, Briand, el nunci Cerreti, l'espionatge alemany, el Papa i la República. La caricatura de Maurice Bedel està feta amb mà atrevida i irrespectuosa.

¿Tardarà molt a sortir a Espanya un humorista com Bedel que tracti la caricatura dels nostres monàrquics en lluita heroica contra el "ralliement"? La qüestió comença a adquirir al nostre país caràcters de certa complicitat. Els monàrquics espanyols, malgrat el seu catolicisme, comencen a escamar-se. I en les tertúlies de les velles marqueses es parla del Vaticà, de Pita Romero i de Gil Robles amb una desimboltura encisadora. Encara no han perdut la confiança en el Sant Pare, però ja es parla d'algunes autoritats de l'Església de la mateixa manera que ho faria un vell lector de "El Motin". Encara esperen que se salvarà tot quan Roma es desprendrà de la nefasta influència de "El Debate". Així començaren els catòlics francesos i acabaren excomunicats i vociferant contra els bisbes.

Es clar que abans d'aparèixer un Maurice Bedel ha de sorgir un Lleó Daudet, inèdit encara en els rengles monàrquics espanyols. En la premsa alfonsina hi ha plomes que manegen

l'insult, però sense gràcia ni grandesa: jornalers de la injúria, que encara no es veuen amb cor d'atacar el Vaticà.

A falta d'un Daudet, acontentem-nos amb un Maurice Pujo. Aquest ja el tenim. Escriptor insignificant i solenne. Ha llançat, des dels rengles monàrquics, el primer llibre contra el "ralliement". En aparença, el tret va contra Gil Robles. El nom del cap populista serveix de títol al volum, amb aquest interrogant: Monàrquic? A través de Gil Robles, però, l'autor tracta d'escometre Herrera, l'eminenència grisa d'Acció Popular, i a través d'Herrera, el mateix Vaticà, per la política que ha seguit a Espanya des de la proclamació de la República. Encara no ha arribat l'hora d'insultar el Papa, però ja s'arriba fins al nunci, monsenyor Tedeschini, i es parla de "l'indigne separatisme" de Vidal i Barraquer. Tot és començar.

Es curiós comprovar en les pàgines del llibre de Cortes Cabanillas —aquest és el nom de l'autor— la irritació dels "monàrquicos leales" contra els "monàrquicos renegados"; és a dir, els cedistes. Molt interessants són les revelacions que fa aquest llibre sobre la participació que va tenir la gent de "El Debate" en l'expulsió del cardenal Segura, contra el qual conspirava, a les ordres d'Herrera, "una parte del clero, de ese clero rutinario, sumido en la vagancia" i "otra parte de un Episcopado vulgar, de vulgares y plúmbeas pastorales". Atrevida acusació la que llança sobre monsenyor Maglione, portador d'un encàrrec verbal del Papa. Gravíssimes les acusacions de falsejar textos pontificis llançades contra "El Debate". Magnífica aquesta frase pronunciada pel vice-president de les Corts, conegut notari i candidat ministre de la Ceda, senyor Casanueva: "Con un jefe como Gil Robles resulta agradable hasta la tarea de limpiar letrinas". Com es diverteixen els "leales" a expenses dels "renegados"!

La crítica de l'oportunisme, de la política del "mal menor", realitzada per la Ceda, es recolza en textos i documents del mateix "Debate". L'autor del llibre assenyala la deslleialtat envers la monarquia. D'aquesta manera cobreix i protegeix les deslleialtats envers la República.

¿Tindrà Gil Robles la mateixa fi que Dom Sturzo i monsenyor Kaas? Això li profetitza l'autor del llibre esmentat. Probablement, però, tot acabarà en caricatura. Esperem que sorgeixi el nostre Maurice Bedel.

R.

Madrid, desembre.

A.P.C.E.
SIG.: 1.26/920